

РАС

Република Србија
Развојна агенција Србије

**ПРОГРАМ ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈЕ ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА И
ПРЕДУЗЕТНИКА У 2023. ГОДИНИ**

октобар 2022. године

Развојна агенција Србије
Београд, Кнеза Милоша 12

САДРЖАЈ

1	ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О ПРОГРАМУ.....	3
1.1	ПРАВНИ ОКВИР.....	3
1.2	ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА.....	4
1.2.1	Општи циљ.....	4
1.2.2	Специфични циљеви и очекивани резултати.....	4
1.2.3	Индикатори.....	5
1.3	РАСПОЛОЖИВА ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА.....	5
1.4	ВРЕМЕНСКИ ОКВИР ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРОГРАМА.....	6
2	УСЛОВИ ПРОГРАМА.....	6
2.1	ПОДНОСИОЦИ ПРИЈАВА.....	6
2.2	ПРОЦЕДУРА СПРОВОЂЕЊА ПРОГРАМА.....	6
2.2.1	ПОСТУПАК ИЗБОРА.....	7
2.2.2	ЗАКЉУЧИВАЊЕ УГОВОРА.....	7
2.2.3	ПАРТИЦИПАЦИЈА.....	7
2.2.4	ДОКУМЕНТАЦИЈА КОЈА СЕ ПОДНОСИ НАКОН РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОЈЕКТНИХ АКТИВНОСТИ.....	7
3	МЕЂУСОБНА ПРАВА И ОБАВЕЗЕ.....	8
3.1	ОБАВЕЗЕ АГЕНЦИЈЕ И КОМОРЕ ПРЕМА ИЗЛАГАЧУ.....	8
3.2	ОБАВЕЗЕ ИЗЛАГАЧА.....	8
3.3	ПРИСУСТВО НА САЈМУ.....	9
3.4	ОДУСТАЈАЊЕ.....	10

1 ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О ПРОГРАМУ

Основни циљ овог програма је подршка интернационализацији привредних друштава и предузетника у циљу креирања услова за остваривање извозних послова, кроз презентацију производа и услуга, успостављање пословних контаката са привредним друштвима из иностранства, прикупљање информација о условима присуства на страним тржиштима и праћења актуелних трендова у секторима од посебне важности за домаћу привреду. Поред освајања нових тржишта и повећања присуства на постојећим тржиштима, циљ ове активности је брендирање Србије као повољне инвестиционе и пословне дестинације, успостављање привредних веза са иностранством и интеграција домаћих привредних друштава у међународне ланце вредности.

Развојна агенција Србије (у даљем тексту: Агенција) ће, ради већег и континуираног присуства српске привреде на иностраним тржиштима и побољшања имиџа Републике Србије у иностранству, кроз реализацију овог програма подржати домаће компаније да изађу на нова тржишта, повећају обим спољнотрговинске размене са иностранством, као и представити домаћу привреду, привредне потенцијале и услове за пословање у Републици Србији.

Програмом се финансирају активности у вези са организацијом националних штандова на међународним сајмовима у иностранству у које спада: закуп изложбеног простора, трошкови вођења националног штанда (струја, вода, интернет, чишћење и сл.), трошкови уписа излагача у сајамски каталог, трошкови обавезне медијске таксе или други слични трошкови прописане од стране сајма, као и организација међународних пословних сусрета у иностранству уколико буде било потребе за тим.

Организацију националних штандова на међународним сајмовима у иностранству Агенција реализује у сарадњи са Привредном комором Србије (у даљем тексту: Комора).

1.1 ПРАВНИ ОКВИР

Правни оквир за реализацију Програма чине Стратегија индустријске политике Републике Србије од 2021. до 2030. године¹, Закон о улагањима, Стратегија паметне специјализације у

---

¹ Стратегија индустријске политике Републике Србије од 2021. до 2030. године- нови стратешки оквир којим се настоји остварити побољшање конкурентности српске индустрије и унапредити њена позиција на међународном тржишту. У циљу остваривања циљева ове стратегије, једна од планираних мера је Интернационализација, кроз Програм подршке интернационализацији индустријским привредним субјектима и Програм подршке индустријским привредним субјектима за улазак у ланце добављача мултинационалних компанија.

² Предложени програм ће допринети остварењу показатеља из Акционог плана за спровођење Стратегије паметне специјализације у Републици Србији од 2020. до 2027. године и то на нивоу за остварење. Посебни циљ 5: Интернационализација привреде кроз укључивање у регионалне и глобалне ланце вредности у областима 4С; Мера 5.4: Програм подршке интернационализацији индустријским привредним субјектима; Активност 5.4.3: Организација националних штандова на међународним сајмовима.

Републици Србији од 2020. до 2027. године² и Програм рада Развојне агенције Србије за 2022. годину.

1.2 ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

1.2.1 Општи циљ

Основни циљ овог програма је подршка интернационализацији привредних друштава и предузетника у циљу креирања услова за остваривање прихода од продаје својих производа и услуга на новим иностраним тржиштима, боље позиционирање на већ постојећим као и укључивање привредних друштава у регионалне и глобалне ланце вредности.

Поред освајања нових тржишта и повећање присуства на постојећим тржиштима, циљ овог програма је повећање укупног обима инвестиција уз раст квалитета инвестиција као и прикупљање информација о условима пословања на иностраним тржиштима и праћење актуелних трендова у секторима од посебне важности за домаћу привреду.

Програм доприноси:

- Повећању прихода привредних друштава, корисника Програма, на иностраним тржиштима;
- Побољшању имиџа српске привреде у иностранству;
- Повећању укупног обима инвестиција у индустрију;
- Расту квалитета инвестиција;
- Већем обиму спољнотрговинске размене и смањењу негативног трговинског биланса;
- Унапређеној технолошкој структури извоза;
- Укључивању корисника Програма у регионалне и глобалне ланце вредности.

1.2.2 Специфични циљеви и очекивани резултати

- Извоз производа корисника Програма на нова инострана тржишта;
- Повећање запослености код корисника Програма;
- Интеграција корисника Програма у међународне ланце вредности;
- Повећање видљивости и стално присуство домаћих компанија на иностраним тржиштима;
- Повећање конкурентности корисника Програма.

1.2.3 Индикатори

- Раст извоза корисника Програма;
- Број нових тржишта;
- Раст пословних прихода корисника Програма;
- Број нових купаца корисника Програма као резултат излагања на сајму;
- Раст учешћа инвестиција у БДП (%);
- Раст вредности извоза прерађивачке индустрије;
- Раст извоза услуга;
- Покривеност увоза извозом у средњем/високом технолошком сектору индустрије.

1.3 РАСПОЛОЖИВА ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА

За реализацију овог програма одређен је буџет од 190.000.000,00 динара. Агенција овим програмом суфинансира наступ домаћих привредника на међународним сајмовима у иностранству у оквиру националног штанда Србије, и то на следећим сајмовима:

- „Fruit Logistica“, Берлин, Савезна Република Немачка – сајам прехранбене индустрије;
- „Prodexpo“, Москва, Руска Федерација - сајам прехранбене индустрије;
- „Biofach, Нирнберг, Савезна Република Немачка – сајам прехранбене индустрије;
- „Gulfood“, Дубаи, УАЕ - сајам прехранбене индустрије;
- „Embedded World“, Нирнберг, Савезна Република Немачка – интегрисана електроника (ембедид технологије/ИТ);
- „ProWein“, Диселдорф, Савезна Република Немачка - сајам вина и алкохолна пића;
- „Међународни сајам привреде“, Мостар, БиХ - општи привредни сајам;
- „Hannover Messe“, Хановер, Савезна Република Немачка – сајам индустријске технологије;
- „PLMA“, Амстердам, Краљевина Холандија - сајам робних марки;
- „Saudi Food Expo“, Ријад, Краљевина Саудијска Арабија – сајам прехранбене индустрије;
- „Gamescom“, Келн, Савезна Република Немачка - сајам компјутерских и видео игара;
- „Fruit Attraction“, Мадрид, Краљевина Шпанија – сајам прехранбене индустрије;
- „ANUGA“, Келн, Савезна Република Немачка – сајам прехранбене индустрије;
- „A+A“, Диселдорф, Савезна Република Немачка – сајам ХТЗ опреме;
- „Agritechnica“, Хановер, Савезна Република Немачка – сајам пољопривредне механизације.
- „China International Import Expo“, Шангај, Народна Република Кина – општи сајам;
- „U.S. Private Label Trade Show“, Чикао, САД - сајам робних марки;
- „Tirana International Fair“, Тирана, Република Албанија - општи привредни сајам.

Овим програмом Агенција сноси трошкове закупа изложбеног простора, трошкове вођења националног штанда (струја, вода, интернет, чишћење и сл.), трошкове уписа излагача у сајамски каталог, трошкове обавезне медијске таксе или друге сличне трошкове прописане од стране сајма), као и организације међународних пословних сусрета у иностранству уколико буде било потребе за тим.

За сајам „China International Import Expo“ у Шангају, Народна Република Кина, имајући у виду да је оснивач сајма Влада Народне Републике Кине и Влада Града Шангаја, а организатори Кинески међународни увозно-извозни биро (China International Import Expo Bureau) и град Шангај уз подршку Министарства привреде НР Кине, као и значај који овај сајам има за одржавање и развој билатералних односа Кине и наше земље, Програмом ће се финансирати, поред горе наведеног и дизајн, изградња и опремање националног штанда.

1.4 ВРЕМЕНСКИ ОКВИР ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРОГРАМА

Са реализацијом Програма ће се почети у последњем кварталу 2022. године, док ће организација националних штандова бити реализована током 2023. године.

2 УСЛОВИ ПРОГРАМА

2.1 ПОДНОСИОЦИ ПРИЈАВА

Право да излажу на сајму у оквиру националног штанда имају привредна друштва и предузетници регистровани у Републици Србији која се баве производњом готових и полуготових производа из делатности из које је сајам.

Право да излажу на сајму имају само они привредни субјекти који уредно измирују пореске обавезе у складу са законима Републике Србије.

Немају право да излажу на сајму у оквиру националног штанда привредна друштва и предузетници која нису испунила своје обавезе на претходним наступима на међународним сајмовима у оквиру националног штанда у организацији, и то у случају:

- ако нису благовремено уплатили партиципацију,
- ако су неоправдано отказали свој наступ у периоду краћем од месец дана пре почетка сајма,
- недолажења на време или напуштања штанда од стране представника излагача пре званичног завршетка сајма,
- ако нису у року доставили извештаје са претходног сајма.

2.2 ПРОЦЕДУРА СПРОВОЂЕЊА ПРОГРАМА

Агенција и Комора расписују јавни позив за учешће на сваком сајму појединачно. Јавни позив садржи основне информације о сајму, услове за подношење пријаве, место подношења пријаве и висину партиципације.

Пријава се подноси Комори у року и начин прописан јавним позивом.

Уз пријаву излагачи достављају доказ да уредно измирују пореске обавезе у складу са законима Републике Србије.

2.2.1 ПОСТУПАК ИЗБОРА

Проверу и оцену исправности поднетих пријава врши Комора, док коначну листу излагача утврђују заједнички Агенција и Комора.

У случају да се на јавни позив пријави мање од седам (7) привредних друштава и предузетника који испуњавају услове да буду излагачи, Агенција и Комора задржавају право да без икаквих последица откаже организацију наступа на сајму.

2.2.2 ЗАКЉУЧИВАЊЕ УГОВОРА

Уговором између Агенције, Коморе и излагача, прецизирају се сва права и обавезе, начин извршавања обавеза, рокови, извештавање о реализованим активностима, партиципација, као и начин и рокови плаћања.

2.2.3 ПАРТИЦИПАЦИЈА

Излагач је у обавези да сноси трошкове учешћа на националном штанду у виду партиципације која се уплаћује на рачун Коморе.

У случају одустанка од наступа на сајму, након уплате партиципације, излагач нема право на повраћај средстава.

2.2.4 ДОКУМЕНТАЦИЈА КОЈА СЕ ПОДНОСИ НАКОН РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОЈЕКТНИХ АКТИВНОСТИ

Излагачи, по реализацији наступа на одабраном сајму, у складу са уговором закљученим са Агенцијом и Комором, достављају:

- евалуацију наступа на сајму;
- комплетно попуњен шестомесечни извештај;
- комплетно попуњен годишњи извештај.

Излагач последњег дана сајма попуњава Евалуациони формулар за оцењивање организације наступа привредника на међународном сајму у оквиру националног штанда. Подаци које

излагач доставља у Евалуационом формулару су искључиво за потребе Агенције и Коморе и праћења ефеката наступа на сајмовима. Подаци се неће користити у друге сврхе.

Излагач има обавезу да достави два извештаја о ефектима наступа на сајму, један у року од 6 месеци и један у року од годину дана од завршетка сајма. Извештаји се достављају на прописаном обрасцу, комплетно попуњени са потпуним и јасним подацима о резултатима наступа на сајму, у складу са уговором закљученим са Агенцијом и Комором. Садржина извештаја представља пословну тајну и не може се износити у јавност, већ се може користити само за интерне извештаје.

Излагач који не достави Евалуациони образац и извештаје губи право да по субвенционисаним условима учествује на будућим сајмовима

3 МЕЂУСОБНА ПРАВА И ОБАВЕЗЕ

Међусобна права и обавезе Агенције, Коморе и излагача у вези са организовањем и излагањем на националном штанду на међународним сајмовима уређује се кроз уговор о заједничком наступу на сајму. Уговор о заједничком наступу на сајму представља тространи уговор и обавезује сваку уговорну страну на извршавање преузетих обавеза.

3.1 ОБАВЕЗЕ АГЕНЦИЈЕ И КОМОРЕ ПРЕМА ИЗЛАГАЧУ

Агенција и Комора имају обавезу да:

- Закупе простор на изабраном сајму, дизајнирају, израде и опреме целокупан штанд;
- Предају излагачу део штанда најкасније дванаест сати пре почетка сајма;
- Обезбеде по две улазнице за сваког излагача;
- Пруже помоћ излагачима у организацији пословних састанака;
- Обезбеде све неопходне информације за организацију и наступ излагача на сајму.

3.2 ОБАВЕЗЕ ИЗЛАГАЧА

Излагач има обавезу да:

- Достави пријаву;
- Достави попуњен и оверен уговор о заједничком наступу на сајму;
- Допреми производе/експонате на локацију штанда, о свом трошку, најкасније дан пре почетка сајма;
- Достави списак лица која ће у име излагача бити присутна на сајму;
- Достави податке о производима/експонатима које излаже на штанду;
- Достави податке неопходне за израду заједничке сајамске брошуре;

- Учествоје у изради кратког промотивног филма о својој компанији и достави све неопходне податке за израду истог;
- Плати партиципацију за учешће на сајму;
- Присуствоје припремним састанцима за наступ на сајму у организацији Организатора;
- Поштује све услове о излагању које прописују сајам и држава у којој се сајам одржава;
- Достави извештаје и Евалуациони образац у прописаном року.

3.3 ПРИСУСТВО НА САЈМУ

Сви представници излагача су у обавези да се на националном штанду појаве сваки радни дан сајма, најкасније 15 минута пре званичног отварања сајма.

Излагач мора имати бар једног присутног представника на националном штанду током целог радног времена сајма. Представник излагача који присуствоје на сајму мора да има активно знање енглеског језика или језика земље у којој се сајам одржава, као и познавање карактеристика производа, начина производње/обављања услуга, као и познавање тржишта и законске регулативе. Напуштање сајма није дозвољено, сем ако не постоји претходна сагласност Агенције и Коморе. У случају недоласка на време или напуштање штанда од стране представника излагача пре званичног завршетка сајма, излагач губи право да по субвенционисаним условима учествоје на будућим сајмовима.

Излагач има обавезу да пријављене производе/експонате излаже од отварања до затварања сајма. Излагач се обавезује да на националном штанду излаже само сопствене производе/експонате на којима је јасно назначена фирма (назив) Излагача који је поднео пријаву за учешће на националном штанду. Само Излагач који је поднео пријаву има право да буде представљен у заједничкој сајамској брошури и промовисан на националном штанду (на пулту, промофилму и сл.). Пријављени излагач не може дати у подзакуп пријављени излагачки простор другој компанији. Излагач не сме излагати производе/експонате других привредних друштава или предузетника, изузев ако се ради о чланици исте групације.

Излагач мора бити упознат са правилима понашања на штанду прописаних од стране Агенције и Коморе и самог сајма. У случају не поштовања правила понашања на штанду излагач губи право да по субвенционисаним условима учествоје на будућим сајмовима.

Због пандемије вируса COVID 19 излагачи су дужни да се придржавају свих здравствених мера прописаних од стране државе и/или места где се сајам одржава.

3.4 ОДУСТАЈАЊЕ

Уколико излагач одустане од наступа на сајму у периоду који је краћи од месец дана пре почетка сајма, дужан је да плати пун износ закупа, изградње и трошкова уређења свог дела штанда, трошкове уписа у сајамски каталог, штампања заједничке брошуре и оглашавања, осим у случају више силе.

Агенција и Комора могу да одустану од организације наступа српских привредника на неком од сајмова у случају да нема довољног интересовања од стране излагача (најмање седам излагача), као и ако процени да постоје разлози који угрожавају здравље и безбедност излагача. Уколико су излагачи уплатили партиципацију а дође до одустанка од организације наступа на неком од сајмова од стране организатора, излагачи имају право на повраћај партиципације.

Број: 1-06-390-190/2022
Датум: 13.10.2022. године

Радослав Газдић

в.д. директора

